

Hittan a négy, öt és hat évfolyamos osztályok számára

Készítette: P. Andrásfalvy János SDB tanár

Heti óraszámok:	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Négy évfolyamos			1	1	1	1	
Öt évfolyamos			1	1	1	1	1
Hat évfolyamos	1	1	1	1	1	1	

Előzetes gondolatok a hittan tantárgy tantervéhez

A Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban e tantárgy kialakításánál a következő szempontokat vettük figyelembe:

a) Meggondolásunkat a *Catechesi Tradendae* (Budapest (Szent István Társulat) 1980) és *A Katekézis Általános Direktóriuma* (A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA, Budapest (Szent István Társulat) 1998; ezentúl KÁD) irányelvei alapján igyekeztünk felépíteni és életre váltani, amely követendő célként jelöli meg a következőket:

- "A tanításnak kerek egészeknek kell lennie... minden komolyságával és éltető erejével" (CT 30).
- "Az anyag épsége iránti igény nem zárja ki a különböző részek egyensúlyban tartását, megfelelő elrendezését és rangsorolását."
- De "más nyelvet igényel a tanítás továbbadása az egyik embercsoport esetében, mint a másiknál" (CT 31).

Az iskolai hitoktatás alapvetően különbözik a plébániai katekézistől. Leglényegesebb szemléletbeli különbség az, hogy a hitoktatást más tantárgyak tanításánál megszokott szakmaisággal kell előadnunk (KÁD 73). Másik hangsúlyos elem, hogy mivel a tanulók több felekezetből, legtöbbször nem gyakorló keresztényekként vesznek részt a hittanórákon, ezért számukra igyekszünk alkalmazni a kérdések kritikus, az ő kultúrájukkal párbeszédese megközelítését.

Ezen kívül lényegi eleme

- az inkulturáció (KÁD 21 és 192),
- és a tanulók bevonása és a munkában való együttműködés, gyakran induktív módszerek alkalmazásával.

b) Az ismeretanyag kiválasztását folyamatosan igyekszünk összehangolni más tantárgyak anyagmegjelölésével, hogy a vallásismeretek kellő tapasztalati és háttérismereti anyagot kapjanak.

c) Hittantervünk minden évfolyamon évi 74 órában gondolkodik, heti 2 órás bontásban. Az elért eredményeket érdemjeggyel minősítik, amelyet a tanulók bizonyítványában is feltüntetnek.

d) Mind a hittan, mind az etika tantárgyon belül időről időre hangsúlyozzuk a környezeti nevelés értékeit, mint

- a szerény életvitelt, amely a természet károsítása, szennyezése nélküli életre törekszik,
- az utódaiknak is átadandó élettér gondolatának megvalósítását,
- a természet önértékét, amely a pragmatista, haszonelvű szemléleten túl lát,
- a társadalmi igazságosságot és szolidaritást, amely kiterjed az egészséges környezet megteremtésére és megvédésére irányuló fáradozásokra.

e) Ebben a tanévben minden osztályban évi 37 órában oktatjuk a hittant, kivéve a 12.B, C, E és a 13.A, végzős osztályoknál, ahol 31 órában.

Cél- és feladatrendszer

1) Átfogó célkitűzéseinket az *Általános Katekétikai Direktórium* (Budapest (Szent István Társulat) 1980; ezentúl ÁKD) és *A Katekézis Általános Direktóriuma* (KÁD) alapján terveztük meg, amely határozottan mutatja a hitoktatók feladatát. A Direktórium a következő gondolatokat hangsúlyozza: "A keresztény életet minden életkorban és minden történelmi helyzetben Isten Igéjével világítsák meg" (ÁKD 20).

Mivel "a hitoktatás feladata, hogy segítse az embereket megvalósítani... az Istennel való közösséget, a keresztény örömhírt úgy kell előadnia, hogy nyilvánvalóvá váljék: általa kerül biztonságba az emberi élet legnagyobb értéke" (ÁKD 23). "Ezért a hitoktatásnak ápolnia kell és meg kell világítania az istenszeretet növekedését... és ennek az erénynek a megnyilvánulásait" (ÁKD 23). Tehát "nem elegendő, ha a hitoktatás csupán felébreszt valamilyen - jóllehet igaz - vallásos tapasztalatot: oda kell eljuttatnia az embert, hogy lassanként felfogja az isteni igazság teljességét" (ÁKD 24).

Az évi anyag összeállításában nem feledkeztünk meg arról, hogy "Krisztus vezeti el az embert az Atyához azzal, hogy elküldi a Szentlelket Isten népéhez." Ezért tanításunkban mindig Krisztus áll a középpontban, hiszen "az Egyház alapja Őbenne van" és "Őbenne nyeri el minden a megújulását". Krisztus által jutunk el az Atyához. De ez az "Atyához vezető út a Szentlélekben nyílik meg" (ÁKD 41).

2) Részleges célkitűzéseinket annak a zsinati tanításnak szellemében fogalmaztuk meg, amely hangsúlyozza, hogy összefüggéseket kell látnunk Isten és Krisztus misztériuma, valamint az emberi lét és az ember végső célja között, és eközben egyáltalában nem kell lekicsinyelnie azokat a földi célokat, amelyeket egy-egy ember vagy közösség közvetlenül el akar érni Istentől kapott hivatása szerint.

Fejlesztési követelményeink

A rendszeresség és folyamatosság didaktikai alapelvét követve és az életkori sajátosságokhoz igazodva - egy-egy fejlődési szakasz követelményének megfelelően - kisebb ciklusokban építkeztünk.

A) A személyiségfejlődés 13-15 éves kori szakaszában figyelembe vesszük a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés, és a tettekészség tényezőinek megjelenését - a keresztény életgyakorlattal kapcsolatos problémák és megoldási lehetőségek ismeretkörét bővítjük és mélyítjük. Figyelembe vesszük, hogy ők már képesek akarati életükben a jó és rossz differenciáltabb szemléletére és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az önnevelés és a lelkiismeret-formálás feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk.

B) A serdülők korcsoportjának adottságait figyelembe véve e korosztály tagjainak korábbi ismereteit hatékonyan bővítjük, és felajánljuk az ifjúkorban tudatosan vállalt katolikus életszemléletet és gyakorlatot.

1) A tanterv követelményrendszere az elmélet és a keresztény gondolkodásmódú élet összhangját kívánja megközelíteni. A tanulóktól elvárjuk, hogy minden életszakaszban - az életszakasz sajátosságainak megfelelően - szavakban és cselekedetekben tegyenek tanúságot a krisztusi értékek mellett.

2) A tanterv megvalósításához módszertani szempontból az ÁKD és az KÁD útmutatásait ajánljuk segítségül. A legfontosabb módszertani alapelv: "A jó emberi és keresztény kvalitások sokkal termékenyebb teszik a katekézist, mint bármelyik módszer" (ÁKD 71). Ezen túl a hitoktatónak "mindig az írott vagy hagyományozott kinyilatkoztatást és az egyházi tanítást kell szem előtt tartania. Mindemellett bármelyik

részletről is legyen szó, a hitoktatónak pontosan kell tudnia, hogy az éppen tárgyalt anyagnak, hogyan áll középpontjában Krisztus misztériuma; hogyan tanít ebben a részletkérdésben az egyház,... hogyan ünnepli ezt a liturgiában, és hogyan valósítja meg hívei életének gyakorlatában" (ÁKD 45). A "katekézis anyaga egészének Szentháromság - központúnak kell lennie" (ÁKD 41). A katekézis történhet deduktív és induktív módszerrel: vagy az isteni világból indul ki, és eljut az emberig; vagy az emberi világból (bibliai események, liturgikus történések, az egyház és a mindennapi élet eseményei) indul ki és eljut az isteni világhoz.

Don Bosco nevelési elveivel összhangban "olyan pedagógiai módszert kell kiválasztani, amely megfelel a hitoktatásban részt vevők közösségi körülményeinek" (ÁKD 46). "Minden emberi tanítás első követelménye,... hogy lehetővé tegye és felébressze a belső tevékenységet abban, akire irányul. A katekézissel tehát a hit belső aktusát kell felébreszteni" (ÁKD 75).

Segédeszközeink általában

A modern pedagógiai eszközök és a tanítás-technológiai ismeretek nagy segítséget nyújtanak az ismeretek elsajátításához és mélyebb, tartósabb megszilárdításához, egyben segítséget nyújtanak az alkalmazásuknál is. Így használható a foglalkozásokon az audiovizuális eszközöknek széles skálája, a rajz, a dramatizálás megoldásaival együtt. Mindez előkészíti a serdülőknél a kép-meditáció beépítését is. Ezeket korcsoportonként más-más hangsúllyal és céllal kell alkalmaznunk a foglalkozásokon.

A vasárnap, mint az Úrnak szentelt nap, a legtöbb diák életvitelében nem jellemzően kapcsolódik össze a szentmise, istentisztelet látogatásával. Ezért szándékunk ösztönözni a tanulókat, hogy az Úr napján Istennek és keresztény közösségnek szentelt idő lélekekemelő, megújító erővel alakítja személyiségünket.

Minden évfolyamon általánosan használjuk a Bibliát, a felsőbb évfolyamokban a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait, illetve a Katolikus Egyház Katekizmusát, valamint szemléltető térképeket.

Az írásbeli beszámoltatás formái

Az ellenőrzési és értékelési alapelveknél a didaktika nyújtotta lehetőségekkel kell élnünk. Többek között a feladatlapos vizsgálódás különböző megoldási formáit is használhatjuk. Értékelésünknel figyelemmel kell lennünk, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető és értékelhető. A hitbeli fejlődés foka, mértéke, annak őszintesége a kegyelem kérdése és Isten ítéletére tartozik. Alapszabályunk legyen, hogy értékelésünk mindig nevelő hatású legyen, az érdemjegyekkel mindig motiválni kívánunk az pontosabb, odaadóbb feladat teljesítésre.

A hittan érettségi vizsga követelményei

Mivel a hittanoktatás csak a 2011/12.es tanévben indul meg, ezért rendes körülmények között ebből a tantárgyból érettségire először a 2015/16-os tanévben kerülhet sor.

Középszint

Középszinten szóbeli érettségi vizsgát tesznek a tanulók. Az érettségi vizsga anyaga 12 témakörből áll, ezekből állít össze a szaktanár 20 érettségi tételt. A szaktanár szabad választása szerint a számára jelentősebb, hangsúlyosabb témakörökből 2-2 tételt fogalmazhat meg.

Az érettségi tételek A és B részből tevődnek össze. Az A tételek egy-egy témakör átfogó anyagából

jelölnek ki egy-egy témát, amelyekben a vizsgázó bemutatja alapvető hittani ismereteit, rendszerezési képességeit és hittani tudásának alkalmazását. A B tételek a 12 témakörhöz szorosan kapcsolódó fogalmakat, rövidebb témákat, Ó- és Újszövetségi bevezetés tudományi, valamint liturgikus ismereteket, forrás- és dokumentumelemzési, illetőleg értelmezési feladatokat, korunk etikai problémáinak bemutatását kívánja meg a vizsgázótól. A szaktanár szabadon döntheti el, hogy az A tételhez ugyanazon témakörből illeszt-e B tételt vagy egy egészen más témakörből választja a B tételt. Az előző esetben különösen ügyelni kell arra, hogy a B tétel anyaga ne kapcsolódjon az A tételhez. Pl. a témakör címe: Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig. A témakörből fogalmazott A tétel címe: Izajás (az Immánuel-jel, a messiás ígérete), a második Izajás (a Jahve Szolgájáról szóló énekek), a harmadik Izajás a Szolgáról, a B tétel címe ugyanebből a témakörből: A zsoltárok fogalma és műfaja vagy: A Makkabeus-könyvek történelemszemlélete.

A szóbeli vizsgán az A tétel kifejtésére 10 perc, a B tétel kifejtésére 5 perc áll a vizsgázó rendelkezésére.

A szóbeli feleletben kívánatos a mondanivaló néhány vázlatpontban történő megfogalmazása, ezt követően annak részletes kifejtése vagy a szaktanár által megjelölt vázlatpont részletes ismertetése. A vizsgázók a szóbeli vizsgán a következő segédeszközöket használhatják: Biblia, zsinati dokumentumok, az elemzendő források szövegei.

A szóbeli feleletek értékelése: Az A tétel 30 pont, a B tétel 20 pont, összesen 50 pont. Az A tétel tartalmánál és terjedelménél fogva értelemszerűen a végső osztályzat kialakításában nagyobb hangsúlyt kap.

Emelt szint

Az emelt szintű érettségi vizsgán írásbeli és szóbeli vizsgaformában mutatja be a vizsgázó komplex hittani tudását, összetettebb teológiai kérdések világos megfogalmazási képességét, korszerű bibliai és egezetikai ismereteit, önálló vélemény- és ítéletalkotási készségét.

Az írásbeli vizsgán a magyar nyelv és irodalom tantárgy írásbeli feladataihoz hasonlóan értekező dolgozat műfajában fejt ki a vizsgázó a megadott cím tartalmát. A dolgozat terjedelme minimum 120 sor, lehetőleg ne haladja meg a 140 sort. A szaktanár maximum 70 ponttal minősíti az írásbeli dolgozatot: 40 ponttal minősíti a címben megadott téma szakszerű és alapos kifejtését, tulajdonképpen a hittani tartalom egzakt és a címnek megfelelő bemutatását, 30 ponttal minősíti a dolgozat logikus felépítését, a szakkifejezések használatát, a nyelvi és stilisztikai megformálást. Helyesírási hibákat, stílustalanságot, pongyolaságot tartalmazó dolgozat nem kaphat végső érdemjegyként jeles minősítést.

Az írásbeli vizsgán legalább 2 írásbeli tételcím közül választhatnak a vizsgázók. Az írásbeli vizsgán a következő segédeszközök használhatók: Biblia, a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai.

A szóbeli vizsga témakörei, az A és B tételek összeállítási lehetőségei és feltételei azonosak a középszintű vizsgáéival.

Az emelt szintű vizsgán különös figyelemmel kell A vagy B tételben megfogalmazni azokat a témákat, amelyek a középszintű érettségi témaköreiben nem szerepelnek. A tételjavaslatok közül az átfogóbb, tágabb ismeretanyagot és mélyebb értelmezést igénylő tételeket célszerű az emelt szintű vizsgára kiválasztani az A és B tételek esetében egyaránt.

A szóbeli vizsgán az A tétel kifejtésére 15 perc, a B tétel kifejtésére 5 perc áll a vizsgázó rendelkezésére.

A szóbeli tételeket összesen 80 ponttal minősíti a szaktanár: 60 ponttal az A tételt, 20 ponttal a B tételt. A végső érdemjegy az írásbeli dolgozat és a szóbeli pontszámainak összesítése után alakul ki. A részletes tartalmi követelményeket az egyes évfolyamoknál szerepelnek (E pont).

NÉGY ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK

A 9. osztály hittan tanterve

Az Egyház történelme mint üdvtörténet

A/ Belépő tevékenységformák

A történelem fonákjának (emberi és empirikus oldalának) bemutatása közben hívő szemmel a történelem színét (az isteni gondviselést jelentő oldalát) is látva rámutatunk, hogy az egyház életének valamennyi történésében Isten működik, és az eseményeken keresztül Ő készíti elő az emberiség üdvösségét. Azáltal, hogy a történelmi eseményeket mindig az üdvösségünket munkáló Istennel hozzuk kapcsolatba, a tanulót hozzászoktatjuk ahhoz, hogy saját életének eseményeiben is föl tudja fedezni Isten közeledését (az üdvtörténet a keresztény élet tanítómestere!).

B/ Témakörök

1. témakör: 10 óra

- az Egyház, Isten népe
- az Egyház születése
- a kereszténység térhódítása a pogányok között
- az Egyház a Római Birodalomban
- az első egyházatyák

2. témakör: 10 óra

- az Egyház a keresztény birodalomban
- a szerzetesi élet kezdetei
- az egyházatyák aranykora
- az Egyház a középkorban
- a középkori Egyház élete
- a középkori kereszténység

3. témakör: 10 óra

- a keresztény Magyarország
- az Egyház és a reneszánsz
- az Egyház terjedése Európa határain kívül (XV. sz.)
- az újkori magyar egyház
- az Egyház a francia forradalom idején

4. témakör: 7 óra

- A XIX: századi katolikus megújulás
- az Egyház a XX. században

az Egyház élete Magyarországon a XX. században

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló döbbenjen rá, hogy az egyház történelmében az emberi bűnök ellenére is fölfedezhető annak a Jézus Krisztusnak jelenléte, aki ígérete szerint tanítványaival marad a világ végezetéig. Tudatosítsa, hogy az egyház történelme üdvtörténet, mert annak a Feltámadottnak "hordozója", aki a Lélek által az egyházban és az egyház közvetítésével akarja teljessé tenni az Atya üdvözítői művét.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Pusztai László, *Ismerem enyéimet... Katolikus egyháztörténelem*, Budapest-Győr 2000

Segédletek

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

BERAN, Ferenc, *Az Egyház története mint üdvösségtörténet (Jegyzet a Patrona Hungariae Gyakoló Altalános Iskola, Gimnázium, Diákotthon, Zene- és Szakiskola 9. évfolyama számára - belső használatra)*, Budapest 2000

FILA, B., - JUG, L., *Az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai*, Kisterenye-Budapest (Örökmécs Alapítvány) 1997

SEIBERT, J. (szerk.), *A keresztény művészet lexikona*, Budapest (Corvina) 1986

TARJÁNYI, Zoltán, *Misekalauz (esszék, elmélkedések a liturgiáról)*, Budapest (Igen Egyesület - Új Ember Kiadó) 2000

TOMKA, Ferenc, *Az Egyház bűnei?*, Budapest (Szent István Társulat) 2000

Videófilmek: Ben Hur, Napfivér holdnővér, Morus Tamás, Michelangelo, Don Bosco, Molokai, A bíbor és a fekete, Teréz anya...

E/ A 9. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Egyháztörténelem	
1. Az egyház ókora és középkora	Az egyház történelmének kezdete, a keresztényüldözés kora. Egyetemes zsinatok az ókorban. A szerzetesség kialakulása a remetéktől Asszisi Szent Ferencig. A keleti (ortodox) egyház története. Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában. Az egyház történelme mint üdvtörténet. Az egyházi állam fogalma. Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása. Két ó- vagy középkori pápa bemutatása.

2. Az egyház újkora és legújabb kora	<p>A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás.</p> <p>A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában.</p> <p>Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségi szent életútjának és művének bemutatása).</p> <p>Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig. A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői.</p> <p>Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat.</p> <p>A 20. század egy nagy pápájának bemutatása</p> <p>Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.</p>
Kompetenciák	
Szövegértelmezés	Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentumok elemzése, értelmezése.
Esetelemzés	Az egyháztörténeti események értelmezése és összevetése a mai kor problémáival. Az egyház mai helyzetének elemzése.

A 10. osztály hittan tanterve

Bevezető a Szentírás ismeretébe

A/ Belépő tevékenységformák

Bemutatjuk, hogy a zsidóság a maga történelmében hogyan tapasztalta meg az üdvösséget (megváltást és maradandó boldogságot) ígérő Isten jelenlétét, működését, és hogyan próbálta "megrajzolni" titokzatos Istenének arcát. Biztosítjuk az Ószövetségi Szentírás használatát és átfogó képet nyújtunk a választott nép és Isten kapcsolatáról az ószövetségi könyveken keresztül. Mindezen áttűnik a Megváltó csodálatos műve, amelyet a szentségekben ma is megtapasztalhatunk. A serdülőt rávezetjük, hogy gondolkozzék, folytasson párbeszédet saját hite és az egyház hite kérdéseiről.

B/ Témakörök

1. témakör: 7 óra

Általános bevezető a Bibliába és ószövetségi üdvtörténetbe

Az Ószövetség keletkezésének háttere

A Szentírás a mai ember életében, a liturgiában

2. témakör: 5 óra

Izrael népének története vázlatosan

Mózes öt könyve, a bűn és Éden, a szövetségek

Ábrahám istenelménye (meghívása, az ígélet és a szövetség, Ábrahám áldozata)

Isten jelenléte Izsák, Jákob és József életében

Mózes, a Szabadító, a tízparancsolat

Dávidnak tett ígéretek

3. témakör: 5 óra

- Általános bevezető az újszövetségi üdvtörténetbe
- Az újszövetségi üdvtörténet fogalma
- Irodalomtörténeti bevezető az Újszövetségbe
- Az Újszövetség mint sajátos reflexió a Krisztus-eseményre (műfajok, vallási drámák!)

4. témakör: 5 óra

- A Krisztus-esemény
- Irodalomtörténeti bevezető az evangéliumokba
- Jézus születése Máté evangéliuma alapján
- Jézus tanítása Máté evangéliuma alapján
- Jézus tettei (csodái) Márk evangéliumában
- Jézus halála és feltámadása Jn és Lk szerint

5. témakör: 5 óra

- Az első pünkösöd és az ősegyház (ApCsel)
- Irodalmi bevezető az ApCsel-hez
- A Szentlélek eljövetele
- Az ősegyház élete
- Saul megtérése
- A misszió és az első zsinat

6. témakör: 5 óra

- A Krisztus-eseményt értelmező Pál apostol levelei
- Irodalomtörténeti bevezető
- Isten egyetemes üdvözítő akarata (1 Tim)
- Az ember megigazulásra szorul (Róm)
- A megváltás krisztusi műve (Kol és Ef levél)
- Az utolsó vacsora ünneplése (1 Kor)

7. témakör: 5 óra

- A Krisztus-eseményt értelmező „katolikus” levelek és az apokaliptikus irodalom
- Irodalomtörténeti bevezető a katolikus levelekhez
- Isten a Szeretetet (1 Ján)
- Krisztus engesztelő áldozata (1 Ján)
- A hit cselekedetek nélkül holt (Jak)
- Krisztus második eljövetele (2 Pét)
- Bevezető az apokaliptikus irodalomba (műfaj!)
- A sárkány és az asszony szimbolikája (Jel 12)
- A Bárány szimbolikája (Jel 5)
- Az új ég és az új föld szimbolikája (Jel 21)

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Ismerje meg a tanuló az Ószövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit, tudatosítsa, hogy e könyvekben a választott népnek az az élménye, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg. Mélyítse el a bibliai értelmezés alapelemeit és a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Isten közöttünk végbevitt üdvözítő tevékenységére alkalmazni.

Szerezzen átfogó képet a szentségekről és az egyház legfontosabb, szentségekkel kapcsolatos tanításairól. Legyen képes fogalmat alkotni a hét szentségről, az egyházi évről és a liturgiáról. Lássa a keresztény életvezetés örömeit és gondjait, amelyben a hívő folyamatosan Istennel akar élni.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Székely János, *Bibliaismeret*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Ó- és Újszövetségi SZENTÍRÁS a Neovulgáta alapján, Budapest (Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat) 2001

Segédletek

OBBÁGY, László, "Aki az Írást ismeri, Isten szívét ismeri" (tanári segédanyag "...az Írások szerint" című ószövetségi hittankönyvhöz, Nyíregyháza (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola) 1996

ALSZEGHY, Zoltán, *A kezdetek teológiája*, Róma, 1979.)

FOGASSY, J., *Katekéták kézikönyve*, Budapest (Szent István Társulat) 2002

GÁL, Ferenc, *Dogmatika*, Budapest (Szent István Társulat) 1990

HAAG, Herbert, *Bibliai Lexikon*, Budapest (Szent István Társulat) 1989

Kis Bibliai Atlasz, Budapest (Kairosz) 1991

MEDVIGY, Mihály, *Isten népének története*, Budapest 1989

RÓZSA, Huba, *Az Ószövetség keletkezése I-II.*, Budapest (Szent István Társulat) 1996

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

TARJÁNYI, Zoltán, *Misekalauz (esszék, elmélkedések a liturgiáról)*, Budapest (Igen Egyesület - Új Ember Kiadó) 2000

Videófilmek: az Ószövetségről (Ábrahám, József, Egyiptom hercege stb.), A Szentföld és a Jordánia

E/ A 10. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Ószövetség	
1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták arany-koráig	<p>Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ősatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígélet, a velük kötött szövetség.</p> <p>Mózes és a mózesi szövetség.</p> <p>A Dávidnak tett messiási ígélet.</p>

2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig	Illés, Ámosz és Ozeás próféta Izajás, a második Izajás, a harmadik Izajás Jeremiás próféta Ezekiel próféta Dániel próféta
Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek	Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétafogalom és a próféta irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja.
Alapvető újszövetségi bevezetés	Krisztus esemény, Evangéliumok fogalma, újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az Újszövetségben, az Újszövetség szövegtanúi és fordításai, a megváltás, Apostolok Cselekedetei, apostolok levelei, Jelenések könyve
Kompetenciák	
Szövegértelmezés	Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése
Esetelemzés	A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére. Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

A 11. osztály hittan tanterve

Keresztény erkölcstani bevezető és dogmatika

A/ Belépő tevékenységformák

Minden ember boldogságkereséséből kiindulva, Krisztus új törvényére rávezetve bemutatjuk, hogy a különféle liturgikus időszakok, cselekmények és jelképek üdvtörténetünk misztériumaira emlékeztetnek, vagy - amennyiben szentségi liturgiáról van szó - ezeket a misztériumokat jelenítik meg. Az üdvtörténet misztériumait felidéző vagy felidéző-megjelenítő liturgia bemutatásával segítjük a tanulót annak elfogadásában, hogy az üdvtörténet eseményeit ne csupán a régmúltból érkező híradásoknak tekintse, hanem olyan történéseknek, amelyek Isten valós segítségként a liturgián keresztül saját életét is elérik.

B/ Témakörök

1. témakör: 5 óra

- a keresztény erkölcs alapjai a boldogság krisztusi útjából fakadnak
- a keresztény életfelfogás és a katolikus erkölcstan Krisztus követésén alapul
- a szívünkbe írott törvény a Szentlélek (Lélek) által teljesíthető
- a léleképítés alapelemei: bűnbánat, megtérés, folyamatos újrakezdés gyakorlása

2. témakör: 8 óra

Szeresd Uradat, Istenedet: vallásosság, istenkép
isteni erények
Istentisztelet, imádság, liturgia,, az Úr napja

3. témakör: 8 óra

Szeresd önmagadat: önismeret, alázat
helyes önszeretet
testi életünk, szellemi életünk
Szeresd felabarádotad: felelősségünk egymásért (a "másik", a szolgáló szeretet)
az élet tisztelete: felelőtlenség, az élet kezdete és vége (embrionális és öregkori és beteg élet,
gyilkosság, háború)

4. témakör: 8 óra

liturgia és krisztusi élet, beavató szentségek: keresztség, bérmlás, eukarisztia
az ember csődje—a bűn és következményei: az újrakezdés szentsége, a betegek szentsége
az egyház éve: nagyhét liturgiája
a világban élünk, de nem a világból vagyunk: szerzetesi, világi; az egyházi rend szentsége keresztény
házasság és család: a házasság szentsége
A keresztények a világban: Házasság, szerelem, szexualitás

5. témakör: 8 óra

a lelki értékek védelme: becsület és jó hírnév, hűség
igazságosság, tulajdon
közösségben élünk: a család; a házastársak és a gyermekek felelőssége
Egyház és társadalom

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Tudatosítsa a tanuló, hogy az üdv történet misztériumait felidéző és megjelenítő liturgia az értünk meghaló és feltámadó Krisztussal való találkozás "színhelye". Kapjon hiteles képet arról, hogy a boldogság Krisztus követése és a szeretet egyre teljesebb gyakorlásában rejlik

D/ Tankönyvek, taneszközök

Nemes György-Mácsik Mária, *Katolikus dogmatika és erkölcsstan*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Segédletek

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

FILA, B., - JUG, L., *Az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai*, Kisterenye-Budapest (Örökmécs Alapítvány) 1997

FOGASSY, J., *Katekéták kézikönyve*, Budapest (Szent István Társulat) 2002

BABOS, István, *Szentségek - keresztség, bérmlás*, Róma (TKK) 1975

GÁL, Ferenc, *Dogmatika*, Budapest (Szent István Társulat) 1990
 TARJÁNYI, Zoltán, *Misekalauz (esszék, elmélkedések a liturgiáról)*, Budapest (Igen Egyesület - Új Ember Kiadó) 2000
 RAHNER, Karl, VORGRIMLER, Herbert, *Teológiai kisszótár*, Budapest (Szent István Társulat) 1980
 VÁRNAGY, Antal, *Liturgika*, Abaliget (Lámpás) 1993
 Videófilmek: Az élet csodája, Néma sikoly, Trapp család, Laura Vicuna, Gyökerek és szárnyak (1-8. rész), A kanyaron túl, Az emberi lét

E/ A 11. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Dogmatika	
1. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)	A teremtés, a bűnbeesés és az ígéret dogmatikája – az advent liturgiája A megtestesülés dogmatikája (Karácsony) A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör) A Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás (Pünkösöd) Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma. A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója. A Lélek ajándékai – a karizmák.
2. Az Eukarisztia és a szentségek	A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője. A szentség fogalma. A kegyelem fogalma. A keresztség és a bérmálás szentségének liturgiája és dogmatikája. A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája. A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája. A legfontosabb liturgikus jelképek. A szentek tiszteletének dogmatikája. A szentelmények liturgiája és dogmatikája. Az imádság dogmatikája. A szentmisén kívüli igeliturgia dogmatikája.
Kompetenciák	
Esetelemzés	A keresztény életgyakorlat örömei, nehézségei. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

A 12.B és 12.C osztály hittan tanterve (a 12.A és 12.E is)

Apologetika, liturgika

Alapvető hittan

A/ Belépő tevékenységformák

Az üdvtörténet alapigazságait (a hit előfeltételeit) az ész természetes fényében (azaz csupán a történettudomány és a logikus gondolkodású filozófia segítségével) vizsgáljuk, és rámutatunk, hogy ezek az igazságok az emberi ész ítélőszéke előtt is megállják helyüket.

A hit előfeltételeinek ésszerűségére utalva tudatosítjuk a tanulóban, hogy a Jézusba vetett hit nemcsak ésszerű állásfoglalás, hanem megvalósítandó feladat is (ha van irracionális dolog a világon, akkor ez a bűn, vagyis az emberhez közeledő Isten elutasítása).

B/ Témakörök

1. témakör: Ember és vallásosság – 10 óra

Vallásosság (A vallás fogalma)

A hit lényege (Hit és vallás)

A keresztény ember hite

A keresztény vallás válasza az emberiség nagy kérdéseire

2. témakör: Velünk az Isten - 10 óra

A názáreti Jézus történetisége

Isten országának üzenete

Az Isten Országáról szóló tanítás

Ki vagy Te, Uram?

Keresztre feszítették a dicsőség Urát

Harmadnapon

Hiszek, Uram!

3. témakör: Isten vándorló népe - 11 óra

Az Egyház Isten új népe

Az Egyház hirdeti hitét

Az ünneplő Egyház

A szentségek

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az üdvtörténet racionális és kritikus vizsgálata rávezeti a tanulót arra, hogy a Jézusba vetett hit ésszerű engedelmesség, mert a hit előfeltételei (Isten léte, az ember nyitottsága Istenre; Jézus történetisége és feltámadása; az egyház jézusi eredete és a kinyilatkoztatás ténye) az emberi ész ítélete alapján is hitelre méltó előfeltételek. S ha hitelre méltóak, hitre, elfogadásra szólítják az embert.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Gallay Lászlóné- Pákozdi István, *Apologetika, liturgika*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Segédletek

- A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994
 LELOTTE, Fernand (szerk.), *A XX. század konvertitái*, Budapest 1986
 DE ROSA, G., *Vallások, szekták és a kereszténység*, Budapest (Szent István Társulat) 1991
 ELŐD, István, *Vallás és egyház*, Budapest (Szent István Társulat) 1981
 FONTANA, Andrea, *A katekumenátus útja felnőttekkel (segédanyag hitoktatóknak, akik felnőtteket akarnak elkísérni a keresztény gondolkodásra és életre)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003
 FONTANA, Andrea, *A katekumenek vezetése (gyakorlati útmutató hitoktatók számára)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003
 KONCZ, Lajos, *A Krisztus-esemény*, Budapest 1980
 RAHNER, Karl, *A hit alapjai*, Budapest (Hittud. Akadémia) 1985
 TARNAY, Brunó, *Katolicizmus és kultuszok*, Pannonhalma (Bencés) 1992
 TURAY, Alfréd, *Istent kereső filozófusok*, Budapest (SZIT) 1993
 Videófilmek: Baraka, A fehér marabut halála (Charles de Foucauld), A misszió, A passió

E/ A 12. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Vallás – világvallások	
1. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága	<p>A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében.</p> <p>A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus.</p> <p>A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám.</p> <p>Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján.</p> <p>Jézus feltámadásának igazolhatósága.</p> <p>A vallásfilozófia fogalma.</p> <p>Az üdvtörténet apológiájának fogalma.</p> <p>Isten létének bölcséleti bizonyítása.</p> <p>A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.</p> <p>A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.</p> <p>Mai vallási áramlatok.</p>
2. Az egyház és a kinyilatkoztatás	<p>Az egyház jézusi eredetének ténye és szükségessége az újszövetségi iratok alapján.</p> <p>Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükségessége.</p> <p>Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján.</p> <p>Az egyház ószövetségi gyökerei.</p> <p>Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma.</p> <p>A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma.</p> <p>A hit és a cselekvés összefüggése.</p> <p>A hit mint ésszerű engedelmesség.</p>

Kompetenciák	
Esetelemzés	A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése. A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

ÖT ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK

Az öt évfolyamos osztályok 9-11. osztályainak tantervei a négy évfolyamos osztályok tanterveivel azonosak és 9.A, 10.A, 11.A néven szerepelnek, a 12.A és 13.A tanterve a következő:

A 12.A osztály hittan tanterve

Apologetika, liturgika I.

A/ Belépő tevékenységformák

Az üdvtörténet alapigazságait (a hit előfeltételeit) az ész természetes fényében (azaz csupán a történettudomány és a logikus gondolkodású filozófia segítségével) vizsgáljuk, és rámutatunk, hogy ezek az igazságok az emberi ész ítélőszéke előtt is megállják helyüket.

A hit előfeltételeinek ésszerűségére utalva tudatosítjuk a tanulóban, hogy a Jézusba vetett hit nemcsak ésszerű állásfoglalás, hanem megvalósítandó feladat is (ha van irracionális dolog a világon, akkor ez a bűn, vagyis az emberhez közeledő Isten elutasítása).

B/ Témakörök

1. témakör: Ember és vallásosság – 20 óra
 - Vallásosság (A vallás fogalma)
 - A hit lényege (Hit és vallás)
 - A keresztény ember hite
 - A keresztény vallás válasza az emberiség nagy kérdéseire
2. témakör: Velünk az Isten - 17 óra
 - A názáreti Jézus történetisége
 - Isten országának üzenete
 - Az Isten Országáról szóló tanítás

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az üdvtörténet racionális és kritikus vizsgálata rávezeti a tanulót arra, hogy a Jézusba vetett hit ésszerű engedelmesség, mert a hit előfeltételei (Isten léte, az ember nyitottsága Istenre; Jézus történetisége és feltámadása; az egyház jézusi eredete és a kinyilatkoztatás ténye) az emberi ész ítélete alapján is hitelre méltó előfeltételek. S ha hitelre méltóak, hitre, elfogadásra szólítják az embert.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Gally Lászlóné- Pákozdi István, *Apologetika, liturgika*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Segédletek

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

LELOTTE, Fernand (szerk.), *A XX. század konvertitái*, Budapest 1986

DE ROSA, G., *Vallások, szekták és a kereszténység*, Budapest (Szent István Társulat) 1991

ELŐD, István, *Vallás és egyház*, Budapest (Szent István Társulat) 1981

FONTANA, Andrea, *A katekumenátus útja felnőttekkel (segédanyag hitoktatóknak, akik felnőtteket akarnak elkísérni a keresztény gondolkodásra és életre)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003

FONTANA, Andrea, *A katekumenek vezetése (gyakorlati útmutató hitoktatók számára)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003

KONCZ, Lajos, *A Krisztus-esemény*, Budapest 1980

RAHNER, Karl, *A hit alapjai*, Budapest (Hittud. Akadémia) 1985

TARNAY, Brunó, *Katolicizmus és kultuszok*, Pannonhalma (Bencés) 1992

TURAY, Alfréd, *Istent kereső filozófusok*, Budapest (SZIT) 1993

Videófilmek: Baraka, *A fehér marabut halála* (Charles de Foucauld), *A misszió*, *A passió*

E/ A 12.A évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Vallás – világvallások	
1. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága	<p>A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében.</p> <p>A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus.</p> <p>A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám.</p> <p>Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján.</p> <p>Jézus feltámadásának igazolhatósága.</p> <p>A vallásfilozófia fogalma.</p> <p>Az üdvtörténet apológiájának fogalma.</p> <p>Isten létének bölcseleti bizonyítása.</p> <p>A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.</p> <p>A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.</p> <p>Mai vallási áramlatok.</p>
Kompetenciák	
Esetelemzés	<p>A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése. A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.</p>

A 13.A osztály hittan tanterve

Apologetika, liturgika II.

A/ Belépő tevékenységformák

Az üdvtörténet alapigazságait (a hit előfeltételeit) az ész természetes fényében (azaz csupán a történettudomány és a logikus gondolkodású filozófia segítségével) vizsgáljuk, és rámutatunk, hogy ezek az igazságok az emberi ész ítélőszéke előtt is megállják helyüket.

A hit előfeltételeinek ésszerűségére utalva tudatosítjuk a tanulóban, hogy a Jézusba vetett hit nemcsak ésszerű állásfoglalás, hanem megvalósítandó feladat is (ha van irracionális dolog a világon, akkor ez a bűn, vagyis az emberhez közeledő Isten elutasítása).

B/ Témakörök

2. témakör Ki vagy Te, Uram? 11

Keresztre feszítették a dicsőség Urát
Harmadnapon
Híszek, Uram!

3. témakör: Isten vándorló népe - 20 óra

Az Egyház Isten új népe
Az Egyház hirdeti hitét

Az ünneplő Egyház
A szentségek

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az üdvtörténet racionális és kritikus vizsgálata rávezeti a tanulót arra, hogy a Jézusba vetett hit ésszerű engedelmesség, mert a hit előfeltételei (Isten léte, az ember nyitottsága Istenre; Jézus történetisége és feltámadása; az egyház jézusi eredete és a kinyilatkoztatás ténye) az emberi ész ítélete alapján is hitelre méltó előfeltételek. S ha hitelre méltóak, hitre, elfogadásra szólítják az embert.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Gallay Lászlóné- Pákozdi István, *Apologetika, liturgika*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Segédletek

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

LELOTTE, Fernand (szerk.), *A XX. század konvertitái*, Budapest 1986

DE ROSA, G., *Vallások, szekták és a kereszténység*, Budapest (Szent István Társulat) 1991

ELŐD, István, *Vallás és egyház*, Budapest (Szent István Társulat) 1981

FONTANA, Andrea, *A katekumenátus útja felnőttekkel (segédanyag hitoktatóknak, akik felnőtteket akarnak elkísérni a keresztény gondolkodásra és életre)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003

FONTANA, Andrea, *A katekumenek vezetése (gyakorlati útmutató hitoktatók számára)*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003

KONCZ, Lajos, *A Krisztus-esemény*, Budapest 1980

RAHNER, Karl, *A hit alapjai*, Budapest (Hittud. Akadémia) 1985

TARNAY, Brunó, *Katolicizmus és kultuszok*, Pannonhalma (Bencés) 1992

TURAY, Alfréd, *Istent kereső filozófusok*, Budapest (SZIT) 1993

Videófilmek: Baraka, A fehér marabut halála (Charles de Foucauld), A misszió, A passió

E/ A 13.A évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

Vallás – világvallások	
2. Az egyház és a kinyilatkoztatás	<p>Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján.</p> <p>Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta.</p> <p>Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján.</p> <p>Az egyház ószövetségi gyökerei.</p> <p>Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma.</p> <p>A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma.</p> <p>A hit és a cselekvés összefüggése.</p> <p>A hit mint ésszerű engedelmesség.</p>
Kompetenciák	

Esetelemzés	A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése. A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.
-------------	---

HAT ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK

Az hat évfolyamos osztályok 9-12. osztályainak tantervei a négy évfolyamos osztályok tanterveivel azonosak és 9.E, 10.E, 11.E, 12.E néven szerepelnek, a 7.E és 8.E tanterve a következő:

7. osztály hittan tanterve

Az ószövetségi és újszövetségi üdvtörténet

A/ Belépő tevékenységformák

A tanuló életkorának megfelelően (tehát nem elvont fejtegetésekkel, vagy felesleges történelmi adatok halmozásával, hanem bibliai szemelvények segítségével) bemutatjuk, hogy a zsidóság a maga történelmében hogyan tapasztalta meg az üdvösséget (megváltást és maradandó boldogságot) ígérő Isten jelenlétét, működését, és hogyan próbálta "megrajzolni" titokzatos Istenének arcát. Segítsük a tanulót annak tudatosításában, hogy az ő kicsiny történelmében is jelen van a boldogságot ígérő és előkészítő Isten.

A serdülőnek ismernie kell Jézus életét, az Egyház kibontakozásának kezdeteit és tanítását az apostoli leveleken keresztül. Kapjon képet a bűnbánat szentségével, illetve az Oltáriszentséggel kapcsolatos alapvető tudnivalókról, és tudnia kell a tízparancsolatot és Jézus új parancsolatát. Biztosítjuk az Újszövetségi Szentírás használatát és az órákon mintegy bele kell nőniük a Szentírás rendszeres olvasásába. A serdülőt hozzá kell segíteni ahhoz a felismeréshez, hogy a Jézust követő ember válasza Isten szeretetére a Krisztus tanítása szerinti élet és a vele való találkozás az Eucharishtiában. A gyermek tárgyi tudásának építésével egy időben lelki fejlődését is segítenünk kell, hogy fejlődjön imaéletében, hogy a saját korának megfelelő szinten értse és érezze az ima fontosságát. Segítenünk kell őt abban, hogy szintjének megfelelően tudatosan válaszoljon Jézus szeretetére, törekedjék a jóra.

B/ Témakörök

1. témakör: 5 óra

- Általános bevezető az ószövetségi üdvtörténetbe
- az ószövetségi üdvtörténet fogalma
- irodalomtörténeti bevezetés az Ószövetségbe
- a Biblia mint reflexió a történelmi tapasztalatra (források, műfajok, vallási drámák!)

2. témakör: 10 óra

- Istenélmények Ábrahámától Mózesig
- rövid irodalomtörténeti bevezető a mózesi könyvekbe (műfajok!)
- a teremtés csodájára és az eredeti isteni elgondolásra "emlékező" zsidóság (a teremtésről szóló ének, az éden mint Isten örök elgondolásának szimbóluma)
- az öröm hiányát (bűnbeesés) és a bűn következményét (vízözön, Babel) "magyarázó" Biblia

Ábrahám istenélménye (meghívása, az ígélet és a szövetség, Ábrahám áldozata)
Isten jelenléte Izsák, Jákob és József életében
a szabadító és útmutató Isten jelenléte Mózes életében (a húsvéti bárány, a kivonulás és a vándorlás, a tízparancsolat)

3. témakör: 5 óra

Isten megtapasztalása Józsától Salamonig
irodalomtörténeti bevezető
a Józsúnak tett isteni ígélet (s Jerikó eleste)
a Bírák tapasztalata Isten hűségéről
az isteni hívásra válaszoló Sámuel (és Saul)
a Dávidnak tett messiási ígélet

4. témakör: 10 óra

általános bevezető az újszövetségi Szentírásba
a Biblia keletkezésének földrajzi és történeti háttere (papiruszok, kódexek)
az örömhír megfogalmazásai: az evangéliumok
Máté evangéliuma (a hegyi beszédig)

5. témakör: 7 óra

a példabeszédek és értelmezésük
Márk evangéliuma és üzenete Isten Fiáról
Lukács evangélista és a történeti hitelesség
gyermeksgéttörténet, híres példabeszédek az irgalomról
a személyes istenkapcsolat: János evangéliumának eleje

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Ismerje meg a tanuló az Ószövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit, tudatosítsa, hogy e könyvekben a választott népnek az az élménye, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg. Sajátítsa el a bibliai értelmezés alapelemeit és a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Isten közöttünk végbevitt üdvözítő tevékenységére alkalmazni.

A tanuló ismerje meg Jézus Krisztus életét az evangéliumokból, az első keresztény közösségek életét, az Újszövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit. Tudatosítsa, hogy e könyveken a maga a Megváltó szól hozzánk a Szentlélek által a ma élő Egyház értelmezésének segítségével. Sajátítsa el a bibliai értelmezés alapelveit, a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Istennel való kapcsolatára, imaéletére alkalmazni.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Székely János, *A Könyvek Könyve*, Budapest (Szent István Társulat) 2011

Ó- és Újszövetségi SZENTÍRÁS a Neovulgáta alapján, Budapest (Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat) 2001

Segédletek

OBBÁGY, László, *"Aki az Írást ismeri, Isten szívét ismeri" (tanári segédanyag "...az Írások szerint" című ószövetségi hittankönyvhöz*, Nyíregyháza (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola) 1996

ALSZEGHY, Zoltán, *A kezdetek teológiája*, Róma, 1979.)
 GADDI, Giangaleazzo, *Első lépések a BIBLIÁBAN*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003
 HAAG, Herbert, *Bibliai Lexikon*, Budapest (Szent István Társulat) 1989
Kis Bibliai Atlasz, Budapest (Kairosz) 1991
 MEDVIGY, Mihály, *Isten népének története*, Budapest 1989
 RÓZSA, Huba, *Az Ószövetség keletkezése I-II.*, Budapest (Szent István Társulat) 1996
 Videófilmek: Ószövetségről (Ábrahám, József, Egyiptom hercege stb.), A Szentföld és a Jordánia
 GADDI, Giangaleazzo, *Első lépések a BIBLIÁBAN*, Bp. (Don Bosco Kiadó) 2003
 HAAG, Herbert, *Bibliai Lexikon*, Budapest (Szent István Társulat) 1989
Kis Bibliai Atlasz, Budapest (Kairosz) 1991
 KOCSIS, Imre, *Lukács evangéliuma*, Budapest (Szent István Társulat) 1995
 TARJÁNYI, B., *Evangéliummagyarázatok I-III.*, Budapest 1984-1985
 Videófilmek: Jézus életéről és az Apostolok cselekedeteiről (CNN sorozat, Zefirelli, Lukács evangéliuma), Quo vadis, A torinói lepel titka, A Szentföld és a Jordánia

E/ A 7. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták arany-koráig	Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ósatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség. Mózes és a mózesi szövetség. A Dávidnak tett messiási ígéret.
2. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján	A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele
3. Az apostolok kora az Újszövetség fényében	Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat. Péter apostol tanítása az ApCsel és a Péter-levelek alapján. Pál apostol megtérése és missziós útjai. János és Jakab apostol tanítása a leveleikben.
Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek	Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétafogalom és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja.
Kompetenciák	
Szövegértelmezés	Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése
Esetelemzés	A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére. Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

A 8. osztály hittan tanterve

Az üdvtörténet erkölcsi tanulságai

A/ Belépő tevékenységformák

Az üdvtörténet erkölcsi tanulságainak feltárásával bemutatjuk a tanulónak, hogy a konkrét ember erkölcsös élete nem más, mint a személyére vonatkozó isteni "álomnak" (az éthosznak, a belső embernek, az istenképiségnek) fölfedezése és szabad megvalósítása avégett, hogy az így beteljesült személy "el tudja majd viselni" az Istennel való találkozás leírhatatlan örömét. Egyben rámutatunk a személyre szóló isteni elgondolást szétziláló bűn veszélyeire és arra a tényre, hogy a lényünket romboló bűn okozta károk helyreállítása csak Jézus Krisztus megváltói halála és feltámadása által lehetséges. A személytelen követelmény-etikák és az önmegváltást sugalló, pszichologizáló erénytanok szemléletmódját elkerülve az erkölcsi életet a háromszemélyű Isten hívására válaszoló önmegvalósítási folyamatnak tekintjük. Ily módon "érdekeltté" tesszük a tanulót, hiszen az ő személyes boldogságának lehetőségéről és eléréséről beszélünk. Segítjük őt a hamis istenképek (Isten mint bíró, ellenőr, felügyelő stb.) fölszámolásában, s ugyanakkor arra bátorítjuk, hogy személyes üdvtörténetének bűnös kudarcaiban mindig bizalommal nyíljon meg az érte meghaló, feltámadó és személyiségét teljessé tenni akaró Jézus Krisztus felé.

B/ Témakörök

1. témakör: Az ember, mint erkölcsi személy - 10 óra
 - erkölcstani alapvetés
 - az ember mint erkölcsi személy
 - emberkép a Szentírásban
 - az ember célja
 - a megtérés
 - az ember személyes cselekvése
2. témakör: A törvény, mint az erkölcsi élet útmutatója; A bűn mint erkölcsi halál - 10 óra
 - az erkölcsi törvény fogalma
 - a természetes erkölcsi törvény
 - az ószövetségi törvény
 - az újszövetségi törvény
 - az egyházi törvény
 - a lelkiismeret mint a „szívbe írt törvény” szava
 - a bűn fogalma és értelmezése
 - a bűn fajtái
3. témakör: A tökéletesség útja, Az isteni erények - 10 óra
 - az Isten utáni vágy
 - az imádság
 - a kiengesztelődés
 - a szentségi élet
 - a lelkiismeret-vizsgálat
 - a hit

a remény
a szeretet

4. témakör: Az erények, mint a keresztyén magatartás megnyilvánulásai (sarkalatos és sajátos keresztyén erények) - 7 óra

az okosság erénye
az igazságosság erénye
a bátorság erénye
a mértékletesség erénye
az alázat erénye
az öröm
a boldogság
a humor
a játék

C/ Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló lássa be, hogy az Isten által "öröktől fogva megálmódott" személyiségünk megvalósítása nem azért fontos, mert ennek elmaradása esetén "Isten megbüntet", hanem azért, hogy felkészülhessünk a Vele való találkozás boldogságának "elviselésére". Egyúttal azt is szívébe akarta vésni, hogy ha bűneinkkel szétziláljuk a bennünk levő isteni vázlatot, mindig bizalommal forduljunk Jézushoz, mert egyedül Ő tudja helyreállítani Isten bennünk rejtőzködő képét.

D/ Tankönyvek, taneszközök

Bajtai Zsigmond, *Tartsd meg a parancsokat*, Pécs 1998

Segédletek

A Katolikus Egyház KATEKIZMUSA, Budapest (Szent István Társulat) 1994

VARGA, P., *Spielhözni (GONDOLATok a férfi-nő kapcsolatáról, szerelemről, szexualitásról, házasságról – meg ilyenek...)*, Budapest (Zászlónk Stúdió) 2002

CALVO, Gabriel, *Kéz a kézben (Kérdések és válaszok boldog házasságra készülő fiataloknak)*,

RATIMORSZKY, Gyula, *Édesanyám, élni szeretnék*, KT Könyv- és Lapkiadó Kft. 2003

Videófilmek: Jeanne d'Arc, Morus Tamás, Oscar Romero, Néma sikoly, Trapp család, Laura Vicuna, Gyökerek és szárnyak (1-8. rész), A kanyaron túl, Az emberi lét

E/ A 8. évfolyamon elsajátítandó középszintű érettségi vizsga témakörök

A keresztyén erkölcsi élet	
----------------------------	--

1. Az ember erkölcsi lény	<p>Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról. Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról. Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában. A törvény az ószövetségi üdvtörténetben. A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény. Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma. A törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában. A teológiai erények.</p>
2. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás	<p>A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján. A bűn következménye az egyház teológiai tanításában. Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben. Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában. A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák. A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák. A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák. A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.</p>
Kompetenciák	
Esetelemzés	<p>Erkölcsi kérdések, mai erkölcsi problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása.</p>

Tartalomjegyzék

Előzetes gondolatok a hittan tantárgy tantervéhez	1
Cél- és feladatrendszer	2
Fejlesztési követelményeink.....	2
Segédeszközeink általában	3
Az írásbeli beszámoltatás formái.....	3
A hittan érettségi vizsga követelményei	3
Középszint.....	3
Emelt szint	4
NÉGY ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK.....	5
A 9. osztály hittan tanterve	5
Az Egyház történelme mint üdvtörténet.....	5
A 10. osztály hittan tanterve	7
Bevezető a Szentírás ismeretébe	7
A 11. osztály hittan tanterve	10
Keresztény erkölcsstani bevezető és dogmatika	10
A 12.B és 12.C osztály hittan tanterve (a 12.A és 12.E is)	13
Apologetika, liturgika.....	13
Alapvető hittan	13

ÖT ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK	15
A 12.A osztály hittan tanterve	15
Apologetika, liturgia I.....	15
A 13.A osztály hittan tanterve	17
Apologetika, liturgia II.....	17
HAT ÉVFOLYAMOS OSZTÁLYOK	19
7. osztály hittan tanterve.....	19
Az ószövetségi és újszövetségi üdvtörténet	19
A 8. osztály hittan tanterve	22
Az üdvtörténet erkölcsi tanulságai	22
Tartalomjegyzék	24